

שם הנוהל : שיום - קריאת שמות של מקומות ציבוריים ושינויים

מספר הנוהל: 930

תוקף הנוהל: מיום 08.03.2022

1. כללי

א. ביום 18.4.16 הורה ראש העירייה על הקמת ועדת היגוי לגיבוש מדיניות עירונית בנוגע לקריאת שמות למקומות ציבוריים ולשינויים בשמות. על ועדת ההיגוי הוטל לבחון מחדש את דרך ההנצחה שהייתה מקובלת עד אותה עת ואת הנהלים העירוניים בנושא.

ב. אלה עיקרי המלצותיה של ועדת ההיגוי:

- ניתוק השיום מההנצחה. בעבר נהגה העירייה להחליט על הנצחתם של אישים במנותק מהמקומות הציבוריים בעיר. ההמלצה היא שקריאת שם למקום ציבורי תיעשה בתנאי שקיים מקום ציבורי שראש העירייה החליט לקרוא לו בשם או לשנות את שמו, אם ראה צורך לשנות.
- הקמת ועדה ובה יהיו בעלי מומחיות או ניסיון בתחום השיום וההנצחה, ותפקידיה הם להמליץ למועצת העירייה לקרוא שם למקום ציבורי או לשנות את שמו, לשמוע טענות של גורמים שונים בנוגע לקריאת שם למקום ציבורי על שם אישיות או שינוי שם של מקום ציבורי, וליעץ לראש העירייה אם החליט לקרוא למקום ציבורי בשם שאינו של אישיות.
- ג. נוהל זה נכתב על יסוד המלצותיה של ועדת ההיגוי שאישרה הנהלת העירייה.

2. מטרת הנוהל

פקודת העיריות קובעת את סמכות ראש העירייה לקרוא מקומות ציבוריים בשם ולשנות את שם, אם ראה צורך בכך.

הנוהל מסדיר את התהליך לקריאת מקום ציבורי בשם ולשינוי שם של מקום ציבורי בהתאם להוראות פקודת העיריות ולהמלצות ועדת ההיגוי כאמור.

3. הגדרות

- 3.1 **מקום ציבורי** כהגדרתו בסעיף 235א(א) לפקודת העיריות.
- 3.2 **בניין ציבורי** בניין כהגדרתו בסעיף 269 לפקודת העיריות, או חלק מבניין כאמור או מבנה אחר, שהוא בבעלות העירייה.
- 3.3 **הוועדה** ועדה בהרכב כאמור בסעיף 7.1 להלן שקבעה מועצת העירייה. בסמכותה:
- א. להמליץ למועצת העירייה:
- לקרוא שם למקום ציבורי לפי החלטת ראש העירייה.
 - לשנות שם של מקום ציבורי, אם החליט ראש העירייה שיש צורך לשנות את שמו.
- ב. למלא את תפקידי הוועדה כמשמעה בסעיפים 235א(ב), 235א(ג) ו-3, 235א(ד) לפקודת העיריות.
- ג. לייעץ לראש העירייה:
- לקרוא מקום ציבורי בשם שאינו של אישיות.

4. קריאת שם למקום ציבורי

- 4.1 הובא לידיעת ראש העירייה דבר קיומו של מקום ציבורי שאין לו שם, ולגבי מקום ציבורי שאינו קיים במועד פרסום נוהל זה, הביא זאת לידיעתו מהנדס העיר או מי שיקבע מטעמו -
- א. החליט ראש העירייה לקרוא למקום הציבורי על שם אישיות בכפוף לאמור בסעיפים 4-6 להלן בשינויים המחויבים -
1. הוועדה תזמין את בני המשפחה של האישיות, שניתן היה לאתרם במאמץ סביר, להופיע בפניה ולהשמיע את טענותיהם.
 2. הוועדה תעביר המלצה מנומקת בצירוף הטענות שהושמעו בפניה למועצת העירייה.
- ב. החליט ראש העירייה שהמקום הציבורי ייקרא על שם אישיות, אך לא קבע אישיות מסוימת.
1. הוועדה תפרסם פנייה הקוראת לציבור להציע הצעות לבחירת האישיות על שמה ייקרא המקום. הוועדה תוכל לפנות לגופים ציבוריים, לפי שיקול דעתה, ולהזמין להציע הצעות כאמור. חברי הוועדה רשאים גם הם להציע שמות כאמור.
 2. הוועדה תבחן את השמות שהוצעו בכל דרך שתיראה לה, לרבות הסתייעות במומחה חיצוני.
 3. על אף האמור בסעיף קטן 2 לעיל, לא ייקרא מקום בשם של אישיות, אלא לאחר שזימנה הוועדה את בני משפחתו של האישיות, שניתן היה לאתרם במאמץ סביר, להופיע בפניה ולהשמיע את טענותיהם.
 4. לא ייקרא מקום על שם של אישיות, אלא אם חלפו חמש שנים מיום פטירתה. על אף האמור, רשאית הוועדה להמליץ, מטעמים שיירשמו, לקרוא מקום על שם אישיות גם אם לא חלף פרק הזמן האמור מיום פטירתה.
 5. לא ייקרא מקום על שם של אישיות, אם מקום ציבורי או בניין ציבורי אחרים בעיר נקרא על שמה.

6. במניין שיקוליה, תביא הוועדה בחשבון, בין היתר, את השיקולים האלה:
- בהחלטה לקרוא מקום על שם של אישיות, תיתן הוועדה עדיפות לראשי עיריית תל-אביב-יפו.
 - הוועדה תיתן עדיפות להנצחה קבוצתית (למשל, נשיאים, ראשי ממשלה, זוכי פרס נובל וכיו"ב).
 - שאיפה לייצוג הולם של קבוצות אוכלוסייה מגוונות, כגון נשים וקבוצות מיעוט חברתיות.
7. הוועדה תעביר המלצה מנומקת בצירוף הטענות שהושמעו בפניה למועצת העירייה.
- ג. החליט ראש העירייה, שיש לקרוא למקום הציבורי בשם שאינו של אישיות, תקיים הוועדה הליך לבחירת שם, לפי שיקול דעתה, טרם העברת המלצתה לראש העירייה.

5. שינוי שמו של מקום ציבורי

- 5.1. החליט ראש העירייה שיש צורך לשנות שם של מקום ציבורי -
- א. תזמין הוועדה את נציגות המקום הציבורי או נציגות הדיירים המתגוררים סמוך למקום, לפי העניין, להופיע בפניה ולהשמיע את טענותיה.
 - ב. היה שם המקום שם של אישיות, תזמין הוועדה את בני משפחתו של האישיות, שניתן היה לאתרם במאמץ סביר, להופיע בפניה ולהשמיע את טענותיהם.
 - ג. החליט ראש העירייה לקרוא למקום על שם של אישיות בכפוף לאמור בסעיפים 4.1.ב.4-6 לעיל בשינויים המחויבים, תזמין הוועדה את בני משפחתו של האישיות, שניתן היה לאתרם במאמץ סביר, להופיע בפניה ולהשמיע את טענותיהם.
 - ד. אין שם מוצע למקום הציבורי, והחליט ראש העירייה אחת משתי האפשרויות:
 1. המקום ייקרא על שם אישיות, אך לא קבע מיהי – תפעל הוועדה לפי סעיף 4.1.ב.4. לעיל.
 2. המקום ייקרא על שם שאינו של אישיות - תפעל הוועדה לפי סעיף 4.1.ג. לעיל.
 - ה. הוועדה תעביר המלצה מנומקת, בצירוף הטענות, שהושמעו בפניה, למועצת העירייה.
 - ו. העירייה תפרסם הודעה על הכוונה לשנות את שם המקום הציבורי בעיתון, במשרדי העירייה, באתר האינטרנט העירוני ובמקום ציבורי הנוגע בדבר, חודש לפני הדיון במועצת העירייה על שינוי השם. הפרסום בעיתון יהיה לפי סעיף 1א לחוק התכנון והבנייה, בשינויים המחויבים.
 - ז. בכפוף להוראות סעיף קטן ב לעיל, היה שם המקום של אחד מגדולי האומה או שם שהוא בעל משמעות דתית, לאומית או ממלכתית, ובני משפחתו של האישיות התנגדו לשינוי השם או לא אותרו, לא תשנה העירייה את שם המקום, אלא אם אישרה הממשלה או ועדת שרים שהממשלה הסמיכה לכך את שינוי השם בתוך 60 ימים מיום קבלת הודעת המועצה על כוונתה לשנות את השם. לא החליטה כאמור הממשלה או ועדת שרים שהממשלה הסמיכה לכך בתוך 60 הימים, רואים אותה כאילו נתנה את הסכמתה לשינוי.

6. הגשת טענות בכתב במקום השמעתן בפני הוועדה

- 6.1. על אף האמור בנוהל זה בנוגע להשמעת טענות בפני הוועדה, רשאית הוועדה להציע למי שיוזמנו לוועדה, להגיש את טענותיהם בכתב במקום השמעתן בפני הוועדה. הוועדה תבהיר בפניהם שהגשת טענות בכתב היא חלופה הבאה במקום השמעת הטענות בפני הוועדה וכי ככל שיפעלו בהתאם לחלופה הראשונה, לא תינתן להם האפשרות גם להשמיע את טענותיהם בפני הוועדה.

7. חברי הוועדה וסדרי עבודתה

7.1. חברי הוועדה

- א. היסטוריון או גאוגרף – תואר שלישי בלימודי היסטוריה או גאוגרפיה – לפי העניין; לפי המלצת ראש העירייה.
- ב. נציג ציבור עם ניסיון מוכח בשמות רחובות והנצחה; לפי המלצת ראש העירייה.
- ג. חבר מועצה שתבחר המועצה; לפי המלצת ראש העירייה.

7.2. מניין חוקי

המניין החוקי בישיבות הוועדה הוא כל חבריה.

7.3. מרכז הוועדה

מנהל הטקס והאירועים או מי מטעמו.

7.4. הרוב הנדרש לקבלת החלטות

הוועדה תחליט את החלטותיה ברוב קולות (לכל חבר ועדה קול אחד).

7.5. אישור החלטות הוועדה במועצה

- א. החלטה לקרוא מקום מסוים בשם של אישיות מותנית באישור מועצת העירייה ברוב קולות.
- ב. החלטה לשינוי שמו של מקום מותנית באישור מועצת העירייה ברוב של שני שלישים מחבריה.

7.6. פרוטוקול

- א. בישיבות הוועדה ייכתב פרוטוקול ובו יהיו הדברים האלה: שמות חברי הוועדה, מועד הישיבה, הטענות שנשמעו בפניה (ככל שהושמעו, וזהות הטוענים בפניה) והמלצותיה למועצת העירייה. הנימוקים העומדים בבסיס המלצותיה של הוועדה ייכתבו ויהיו חסויים.
- ב. מרכז הוועדה יהיה אחראי לניהולו התקין, לשמירתו ולתיעודו של פרוטוקול הדיון לפי כל דין.

נוהל זה אושר במועצת העירייה ביום 17.2.2020, והוא בא במקום נוהל ועדת השמות של עיריית תל-אביב-יפו משנת 1942.